

Forskning i sygepleje

– en investering for livet

Dansk
Sygeplejeråd

Forskning i sygepleje – en investering for livet

Layout: Dansk Sygeplejeråd 22-30

Forsidefoto: Søren Svendsen

Copyright © Dansk Sygeplejeråd maj 2022

Alle rettigheder forbeholdes.

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse er kun tilladt med angivelse af kilde.

Indhold

Forord	5
Forskning som fundament for fremtidens sygepleje	7
Forskning i et samlet sundhedsvæsen	9
Ledelse skal fremme forskning	11
Forskning gennem hele karrieren skal styrke sygeplejen	13
Finansiering af forskning	15

Forord

Sygeplejerskers faglighed udvikler og bidrager til bedre sundhed og livskvalitet i alle livets forskellige faser. Sygeplejersker anvender forskningsbaseret viden til at forbedre kvalitet og sikkerhed for borgere og patienter overalt i sundhedsvæsenet.

Dansk Sygeplejeråds forskningsudspil 2022 "Forskning i sygepleje – en investering for livet" er udarbejdet for at styrke forskning i sygepleje - også i kommunerne.

Forskningsudspillet henvender sig bredt til beslutningstagere og ledere på alle niveauer i sundhedsvæsenet samt til forskere og andre aktører, som arbejder med forskning i sundhedsvæsenet. Udspillet er bygget op om temaerne organisering, ledelse, karriereveje og finansiering. Til hvert tema er der opstillet en række anbefalinger. Dansk Sygeplejeråd vil arbejde for, at anbefalinger i udspillet realiseres og omsættes til gavn for samfundet – en investering for livet.

Dorthe Boe Danbjørg

Dorthe Boe Danbjørg

Næstformand for Dansk Sygeplejeråd

Forskning som fundament for fremtidens sygepleje

Antallet af ældre stiger i Danmark, og flere mennesker i alle aldre lever med kroniske sygdomme, sårbarhed, psykisk lidelse eller multisygdom. Det stiller krav til udviklingen af et sammenhængende sundhedsvæsen, som udvikler ny viden og kompetencer. Sundhedsvæsenet skal omstille sig til nye sygepleje- og behandlingsformer samt metoder og tilgange til sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering og palliation.

Sygeplejerske – for livet. Det er Dansk Sygeplejeråds vision.

At være sygeplejerske for livet indebærer, at sygeplejersker redder liv, forebygger sygdom, fremmer sundhed og lindrer lidelse.

Forskning i sundhed og sygepleje bidrager til sundhedsvæsenets fortsatte udvikling og til mere effektiv problemløsning. Når sygeplejersker forsker i sundhed og sygepleje, og når forskningsresultater implementeres og anvendes, giver det en bedre sygepleje og behandling til patienter.

Derfor skal sundhedsvæsenet fremtidssikres ved at investere i forskning i sygepleje. Forskning i sygepleje bidrager til:

- at skabe øget kvalitet og sammenhængende indsats for borgere og patienter.
- at styrke patientsikkerhed og patienttilfredshed, når sygepleje til borgere og patienter bygger på den bedst tilgængelige viden.
- at finde veje til at løse opgaverne med samme eller højere kvalitet, men med bedst mulig anvendelse af ressourcer.
- at udvikle metoder til at borgere, patienter og pårørende inddrages i sygepleje og behandling.
- at videreudvikle, kvalificere og styrke sygepleje som et videnskabeligt og forskningsbaseret fag.

Hurtige udskrivelser fra hospitalerne til sygepleje i eget hjem, nye behandlingsformer og ny medicin har allerede ændret patientforløbene markant, og udviklingen i sundhedsvæsenet fortsætter. Det stiller krav til den udførte sygepleje både på hospitaler og i kommuner, hvor der skal udvikles nye metoder og viden, som forbedrer sygepleje og behandling til gavn for patienter og samfundet som helhed. Forskning i sygepleje er derfor fundamentet for fremtidens sygepleje.

Resultater af forskning i sygepleje

God mundhygiejne forebygger alvorlig sygdom efter operation

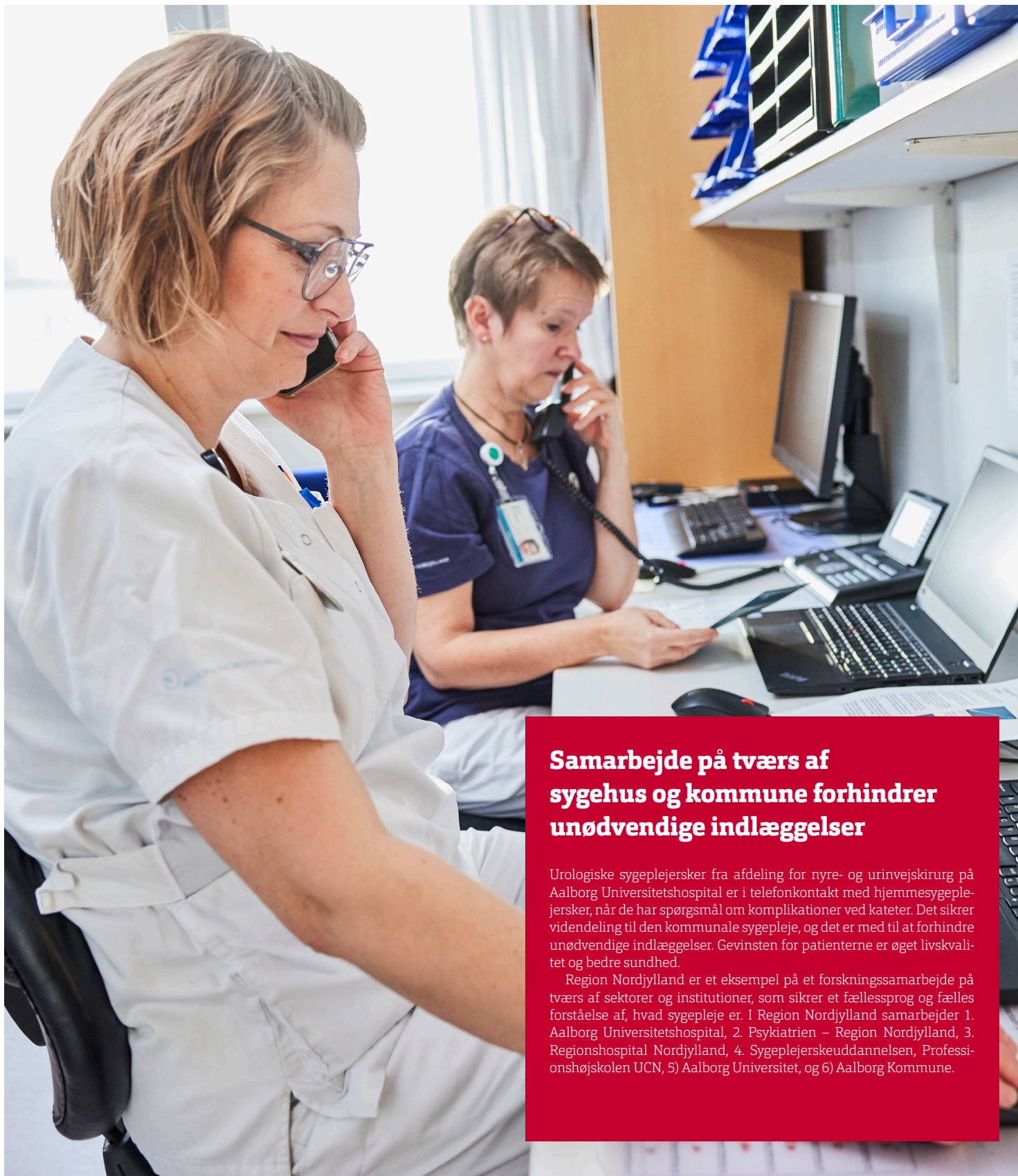
8 pct. af dem, som udvikler lungebetændelse efter en hjerte-kar-operation, dør af det. Systematisk mundhygiejne med tandbørste forud for en operation kan reducere risikoen for at udvikle postoperative infektioner med 45-65 pct. Tandbørstning kan halvere risikoen for lungebetændelse og dybe sårinfektioner.

Tidlig mobilisering forebygger urinvejsinfektion efter hoftebrud

Urinvejsinfektion efter hoftebrud er en alvorlig trussel mod en patients rehabilitering, fordi det kan øge risikoen for den bevidsthedsforstyrrende og potentielt livstruende tilstand delir. Men når patienter modtager sygepleje i form af systematisk og tidlig mobilisering, samt at man undlader brug af permanente katetre, forebygger det hospitalserhvervede infektioner hos patienterne.

Telemedicinsk hjemmeophold til for tidligt fødte børn giver rolig start

Tidligt hjemmeophold til for tidligt fødte børn giver en mere rolig start på familielivet, samtidig med, at familierne har adgang til samtaler med sygeplejersken fra hospitalet. I gennemsnit varer hjemmeopholdet ca. 19 dage, og det har vist sig at kunne skære 4-10 dage af den samlede indlæggelsestid for de for tidligt fødte børn og deres forældre.

Samarbejde på tværs af sygehus og kommune forhindrer unødvendige indlæggelser

Urologiske sygeplejersker fra afdeling for nyre- og urinvejskirurg på Aalborg Universitetshospital er i telefonkontakt med hjemmesygeplejersker, når de har spørgsmål om komplikationer ved kateter. Det sikrer videndeling til den kommunale sygepleje, og det er med til at forhindre unødvendige indlæggelser. Gevinsten for patienterne er øget livskvalitet og bedre sundhed.

Region Nordjylland er et eksempel på et forsknings samarbejde på tværs af sektorer og institutioner, som sikrer et fællesprog og fælles forståelse af, hvad sygepleje er. I Region Nordjylland samarbejder 1. Aalborg Universitetshospital, 2. Psykiatrien – Region Nordjylland, 3. Regionshospital Nordjylland, 4. Sygeplejerskeuddannelsen, Professionshøjskolen UCN, 5) Aalborg Universitet, og 6) Aalborg Kommune.

Forskning i et samlet sundhedsvæsen

Forskning i sygepleje retter sig mod forskellige aspekter af sundhed og sygdom i forhold til mennesker og familier i alle livsfasen. Derfor skal sygeplejersker forske i alle dele af sundhedsvæsenet.

Forskning bidrager med nødvendig viden og kompetencer til udvikling af sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse, sygepleje og behandling, rehabilitering og palliation og organiseringen af sundhed. Forskning bidrager også til at udvikle viden om samfundsmæssige og organisatoriske vilkår, der knytter sig til sundhed og sygdom, bl.a. forskning i sammenhænge og tværfaglige indsatser.

Forskning i sygepleje skal organiseres og forankres i alle sektorer, så der opbygges og udvikles en bæredygtig forskningskultur i sygepleje i et samlet sundhedsvæsen.

Udviklingen i sundhedsvæsenet betyder, at sundhedsfremme, forebyggelse, sygepleje og behandling samt rehabilitering og palliation i høj grad foregår i kommunerne. I kommunerne er der også et behov for at understøtte sundhedsindsatser med forskningsbaseret viden, og det er afgørende, at forskningsresultater implementeres og anvendes i praksis.

Sundhedsindsatser der udføres i borgerens eget hjem, skal understøttes af forskningsbaseret viden, og det er afgørende, at forskningsresultater implementeres og anvendes i praksis.

Forskning i hele sundhedsvæsenet skal understøttes ved at universiteter, regioner/hospitaler, professionshøjskoler og kommuner etablerer tværsektorielle og tværfaglige samarbejder med fokus på forskning i sygeplejefaglige og sundhedsfaglige problemstillinger.

Dansk Sygeplejeråd arbejder for:

Forskning skal forpligtes i lovgivningen

Der skal være en fælles pligt til at bidrage med forskning i et samlet sundvæsen – det betyder, at lovgivningen skal ændres, så både regioner og kommuner er forpligtet til sikre udviklings- og forskningsarbejde (Sundhedsloven § 194).

Forskningsenheder der understøtter forskning på tværs

Der skal oprettes forskningsenheder, der kan understøtte forskningssamarbejder på tværs af sektorer og imellem kommuner, med det formål, at alle kommuner – små som store – er tilknyttet sygepleje- og/eller tværfaglige forskningsmiljøer.

Forpligtende forskningsamarbejde

Etablering af forskningssamarbejde mellem universiteter, regioner/hospitaler, professionshøjskoler og kommuner, som styrker forskningsmiljøer og tværsektorielt samarbejde gennem forpligtende aftaler fx på tværs af sektorer og på tværs af kommuner.

Nationalt videnscenter

At der oprettes et nationalt videnscenter på det kommunale område målrettet borgernær sygepleje. Formålet er at indsamle, oversætte og formidle viden, der kan styrke kvaliteten i kommunale sundhedsopgaver.

Adgang til forskningsbaseret viden

Alle sygeplejersker har adgang til forskningsbaseret viden gennem deres arbejdsplads. Adgang til sundhedsvidenskabelige databaser som fx Cinahl og Pubmed kan være med til at understøtte en forsknings- og udviklingsbaseret praksis.

Ledelse skal fremme forskning

Forskning i sygepleje og implementering af forskning i praksis forudsætter solid tværfaglig ledelsesopbakning.

Ledere i sundhedsvæsenet har ansvar for at prioritere og understøtte forskning i sygepleje. Det gælder ledelse på flere niveauer og spænder fra den politiske, strategiske og administrative ledelse samt den faglige og praksisnære ledelse.

Ledere af sygepleje har et ansvar for, at der er en tydelig strategi for udførelse af forskning i sygepleje og implementering og anvendelse af forskningsresultater, som bidrager til styrket kvalitet i sygepleje til borgere og patienter. Det forudsætter, at ledere har viden om betydning af forskning. Ledere skal prioritere og bidrage til tilgængelighed af forskningskompetencer, og de skal sikre tilknytning til tværfaglige, tværsektorielle og tværvidenskabelige forskningsmiljøer.

Forskning skal være en integreret og prioriteret del af driften – det kræver politisk og ledelsesmæssig prioritering bl.a. ved, at regions- og kommunalpolitikere prioriterer finansiering af forskning i sygepleje. Ledere skal have mulighed for at prioritere forskning.

Ledere af sygepleje har en væsentlig rolle og ansvar sammen med professorer og forskere til at sikre, at ny viden og metoder baseret på forskning i sygepleje omsættes og implementeres i hverdagen til gavn for patienter og borgere.

Ledelse fremmer kultur for at være nysgerrig efter viden

Borgere og patienter skal have optimal pleje og behandling, men evidens viser, at de ikke altid får gavn af den bedste tilgængelige viden. På deres vej gennem sundhedsvæsenet skal de igennem mange led i kommuner og regioner, hvor der ikke nødvendigvis er kultur for at basere praksis på forskning, være nysgerrig og efterspørge nyeste viden, f.eks. viden om, hvordan man inddrager patienter og borgere på den bedste måde. Det kræver ledelse, for forskning og forskningsbaseret praksis opstår ikke i et tomt rum.

Sjællands Universitetshospital har startet netværksgrupper for afdelingssygeplejersker for at styrke samarbejdet, vidensdele, sparre om ledelse og udvikle praksis

Dansk Sygeplejeråd arbejder for:

Udvikling af forskningskultur

Ledere af sygepleje etablerer og understøtter udviklingen af en stærk sygeplejefaglig forskningskultur med tæt kobling til tværfaglige forskningsmiljøer. Det gælder i et samarbejde mellem ledere på topniveau, professorer indenfor sygepleje og ledere af den daglige drift af sygepleje.

Forskningsbaseret praksis

Ledere af sygepleje arbejder for, at praksis er forskningsbaseret. Det kan de konkret gøre ved at have en forsker tilknyttet arbejdspladsen samt afsætte ressourcer til udviklings- og forskningsprojekter.

Strategier for forskning i sygepleje

Ledere af sygepleje udarbejder lokale strategier for udførelse, implementering og anvendelse af forskning i sygepleje. Det kan fx være lokalt i den enkelte kommune, på tværs af et hospital eller på en arbejdsplads.

Forskning som argument

Ledere af sygepleje skal i tæt samarbejde med forskere anvende forskning i sygepleje som argument for prioritering af stærke sygeplejefaglige miljøer til gavn for patienterne. De skal også være med til at sikre rekruttering og fastholdelse af sygeplejersker.

Forskning gennem hele karrieren skal styrke sygeplejen

Grundlæggende og specialiseret sygepleje skal ske på et forskningsbaseret grundlag for at bidrage til øget kvalitet og sikker sygepleje til borgere og patienter. Det er derfor afgørende, at fremtidens generationer af sygeplejersker får kendskab til forskning allerede under uddannelsen og senere har mulighed for at erhverve sig forskningskompetencer.

Tydelige stillingsstrukturer og videreuddannelsesmuligheder skal sikre dette. Forskning i sygepleje skal bidrage til at styrke faglighed og videnskab om sygepleje, fastholde sygeplejersker i faget og gøre det muligt at udvikle og forske i sygepleje.

Forskning i sygepleje har i dag en selvstændig position i sundhedsvidenskabelige forskningsmiljøer og er en central del af sundhedsforskningen. Sygeplejersker, der forsker, indgår ofte i forskningssamarbejder med andre professioner. Det bidrager til grundforskning og anvendelsesorienteret forskning. Begge forskningstyper er vigtige for sygeplejefaget. Hvor grundforskningen er med til at styrke sygeplejefagets teoriudvikling, er den anvendelsesorienterede forskning med til at styrke den kliniske sygepleje og kan føre til mere effektiv problemløsning.

Alle sygeplejersker skal arbejde med afsæt i en forskningsbaseret praksis i alle dele af sundhedsvæsenet, men ikke alle sygeplejersker skal forske.

Forskning i sygepleje viser nye veje i forhold til relevant patient- og pårørendeinddragelse, bedre patientpleje, den bedste udnyttelse af tilgængelige ressourcer eller på anden måde forbedring af sundhedsvæsenet. Tydelige stillingsstrukturer skal bidrage til at udvikle stærke faglige og attraktive forskningsmiljøer, som kan rekruttere nye forskere samt tiltrække internationale forskere.

Dansk Sygeplejeråd arbejder for:

Tydelige stillingsstrukturer

Etablering af tydelige stillingsstrukturer og karriereveje for sygeplejersker, som bidrager til systematisk udvikling af faget samt organisatorisk- og individuel kompetenceudvikling.

Flere kombinationsstillinger

Regioner og kommuner ansætter flere sygeplejersker med kandidat- og ph.d.-grad med klinisk forankring og universitær tilknytning, og der etableres flere kombinationsstillinger på tværs af det patientnære og forskning.

Oprettelse af forskningsenheder

Regioner og kommuner skal oprette forskningsenheder, som kan igangsætte og understøtte udførelse, implementering og anvendelse af forskning i egen organisation eller på tværs af organisationer og sektorer.

Stærke forskningsmiljøer

Etablering af stærke forskningsmiljøer på professionshøjskoler og universiteter i sygepleje og omsorg.

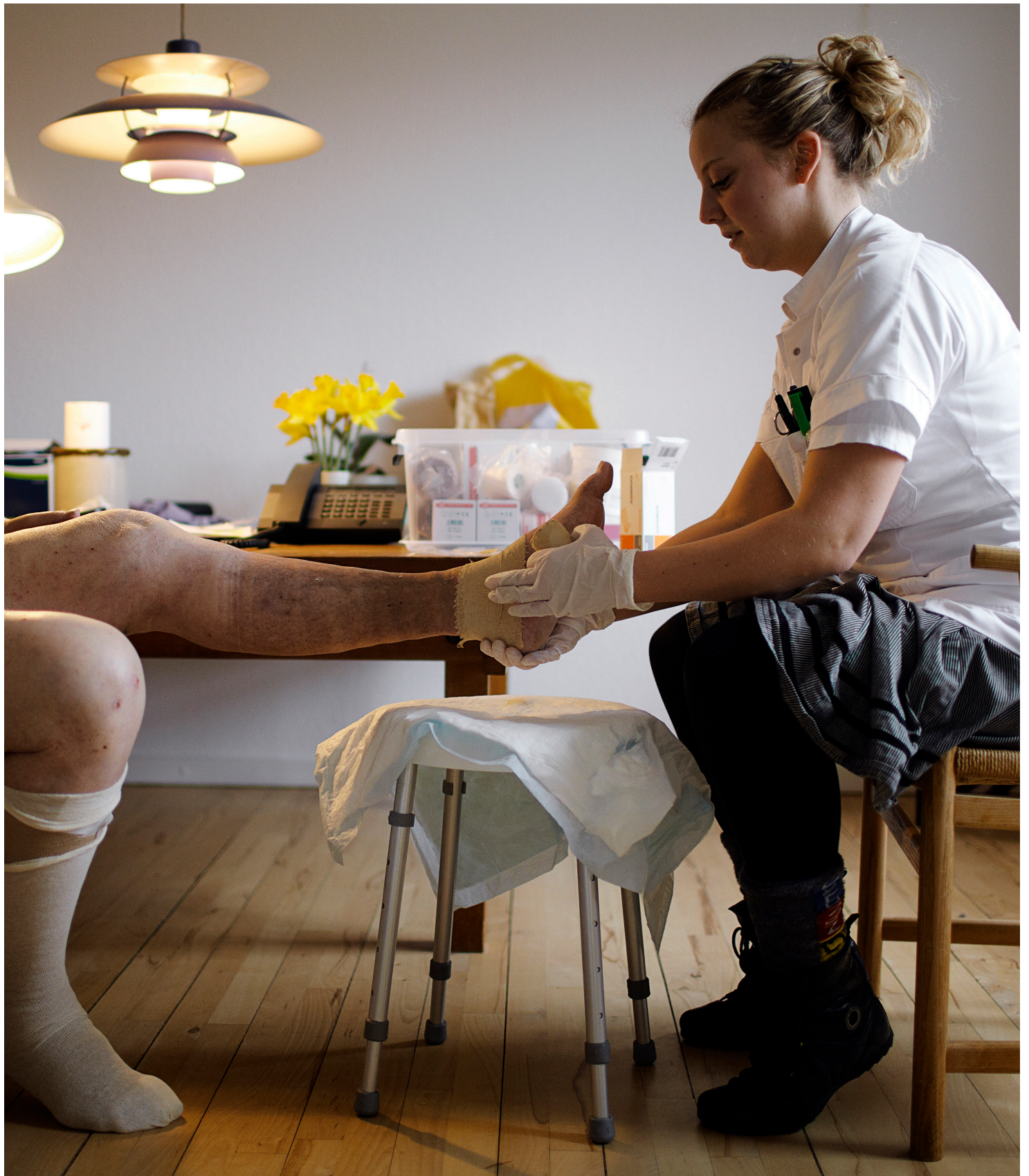
Studerende og forskning

Styrkelse af sygeplejestuderendes mulighed for at indgå i forskningsprojekter.

Viden bliver delt mellem klinisk praksis, uddannelse og forskning

Forskning er en praksis, der kræver kompetencer og specialistviden. Derfor er det nødvendigt at etablere fødekæder og rekruttere de unge og skabe karriereveje i forskning. I Viborg præsenterer Center i Forskning i Klinisk Sygepleje deres projekter for de studerende på sygeplejerskeuddannelsen, og de bliver inviteret til at melde sig til at deltage

i forskningsaktiviteter. Ideen er at skabe et kredsløb af viden mellem klinisk praksis, uddannelse og forskning. Forskningen udspringer fra praksis og omsættes i praksis. Ved at inddrage studerende, klinikere og undervisere i forskning får sygeplejerskeuddannelsen tilført den nyeste viden.

Finansiering af forskning

Der skal ske en øget finansiering af forskning i sygepleje i hele sundhedsvæsenet. Der er områder i sundhedsvæsenet, hvor der ikke er afsat midler til forskning. Generelt er der behov for at prioritere forskning i hele sundhedsvæsenet.

Der skal afsættes offentlige basisbevillinger til forskning i sygepleje – både nationalt og lokalt, så der er et grundlag for, at ledere kan prioritere forskningsaktiviteter og udviklingen af sygeplejefaglige forskningsmiljøer i kommuner, regioner og uddannelsessektoren. Der er brug for langsigtede bevillinger, som understøtter forskningsaktiviteter, og at forskning implementeres og forankres i praksis.

Forskningen skal dels finansieres af offentlige midler og dels af midler fra private forskningsfonde.

Forskning i sygepleje er en investering, som bidrager med nødvendig viden til at udvikle nye og bedre sundhedsydelser samt sikre kvalitet og patientsikkerhed i den udførte sygepleje tæt på borgeren. Det er en politisk og ledelsesmæssig opgave at finansiere forskning i sygepleje.

Dansk Sygeplejeråd arbejder for:

National finansiering

At der i finansloven og i økonomiaftaler med regioner og kommuner afsættes finansiering og langsigtede bevillinger til forskning i sygepleje.

Finansiering i regioner og kommuner

Politikere i regioner og kommuner afsætter midler til forskning i sygepleje, faglig udvikling og implementering af forskning i praksis.

Fonde skal prioritere sygepleje

At flere private og offentlige fonde prioriterer midler til forskning i sygepleje.

Indflydelse på forskningsmidler

Sygeplejersker skal - i større grad end tilfældet er i dag - være repræsenteret i politisk-strategiske forskningsfora, fx Innovationsfonden, Danmarks Frie Forskningsfond, internationale, nationale og lokale fonde samt råd og udvalg. Behovet for forskning i sygepleje skal kommunikeres ud i bredere kredse.

Der er brug for dedikerede midler til forskning i sygepleje – også i kommunerne

Borgerens eget hjem er en helt anden ramme for at udøve sygepleje end et hospital. Gode rammer for f.eks. medicinbehandling på et hospital kan ikke overføres til den situation, der møder hjemmesygeplejersker, hvor den aktuelle medicin måske ligger i skuffen med havregryn i en plasticpose sammen med forældet medicin. Derfor er der brug for mere forskning i sygepleje i hele sundhedsvæsenet – også i kommunerne, men det sker ikke, uden at der følger dedikerede og nationale midler med. Aalborg Kommune er et eksempel på en kommune, hvor byrådet har ansat en forskningschef og afsat midler til medfinansiering af forskning.

*Her kan du læse
mere om betydningen
af forskning i sygepleje.*

Dansk Sygeplejeråd

Sankt Annæ Plads 30, 1250 København K

Telefon 33 15 15 55

dsr@dsr.dk **www.dsr.dk**